

Interpellasjonen til fylkesordfører – Fylkesting 9.-10.juni 2020

Hver enkelt av innbyggere slipper ut 10 tonn CO₂ årlig. Det innebærer at med 636.533 innbyggere i Vestland fra 01.01.2020 slipper ut 6.365.330 tonn årlig. Å være ansvarlige fylkestingspolitikere er å kutte vårt felles regionale utslipp, men samtidig må vi ha mer kunnskap om hvordan våre fungerende miljøtiltak påvirker klima og miljø i mange andre land.

Nullutslipps Vestland med elektrifisering av transporten er en del av løsningen, men i elektrifiseringen er bruk av batterier som er avhengig av knappe mineraler med uklart opphav. Batterier til elektrisk står sentralt i overgang til lavutslipps fylket vårt. En Nederlands studie før jul i fjor advarte mot miljøskader fra fornybarsatsing. Samme rapport understreket at det vil være mangel på mineraler fra 2022¹. Mineralene det handler om, er de den kongolesiske gynekologen og Nobel prisvinner i 2018, Denis Mukwege poengterte i sin Nobels fredstale. Det er kobolt, der 70% kommer fra Kongo, som er viktig for liten-ion batterier, samt tantal som er viktig til bruk i elektronisk og batterier i elektroniske biler.

På et seminar i mars presenterte Ruter en verdikjedeanalyse for buss og båter, som blant annet gir en oversikt over risikoområder for mineraler som inngår i batterier, som kobolt, nikkell og litium². Fra et klima- og miljøperspektiv ble det pekt på at det er på tide å stille krav om transparens i leverandørkjeden av batteri- og kjøretøyprodusenter. Det ble nevnt at produsenter bør kunne dokumentere miljøpåvirkningen av batterier og kjøretøy over deres livssyklus, slik man har jobbet lenge med når det gjelder materialer til byggsektoren.

Amnesty internasjonal signaliserte at gruvearbeidere i Kongo, inkludert barn, risikerer liv og helse for batteriet i mobilene våre. Selskapene må produsere etiske batterier - uten barnearbeid og farlige arbeidsforhold. Utvinning av kobolt er forbundet med høy risiko for brudd på grunnleggende menneskerettigheter

Digitaliseringsdirektoratet har utarbeidet et kontraktsvilkår for konfliktmineraler som i dag er i bruk i offentlige innkjøp av IT-utstyr, og som de planlegger å sende ut på høring til produsenter av elbiler,elbusser, elbåter ,eltog.

Vestland leder elektrifisering av transportsektoren og vi er en stor innkjøper, derfor er mine spørsmål til fylkesordføreren:

- I hvilken grad har fylkeskommune oversikt over verdikjeden for risikoområder for mineraler som inngår i batterier som kobolt, nikkell og litium i de nye elektriske ferjene i Hordaland og i de nye elektriske bussene i Bergen sentrum?
  - I hvilken grad har Vestland fylkeskommune stilt krav om transparens i leverandørkjeden av batteri- og kjøretøyprodusenter?
  - På hvilken måte kan Vestland fylkeskommune som en stor offentlig innkjøper bidra til å sikre at utvinning av kobolt blir gjort under trygge og gode arbeidsforhold?
  - Hva kan fylkeskommunen gjøre for å sikre at mineral som er heilt nødvendig for å sikre nullutslepp innan transportsektoren har berekraftig og miljøvennleg opphav?
- Det er denne delen som manglet i interpellasjonen.
- Vil fylkesordføreren ta initiativ til at det blir stilt krav til mineral for batteri innen transportsektoren?

Forslag til vedtak:

Vestland fylkeskommune vil gjennomføre ein verdikjedeanalyse for bla. batteri innenfor nullutsleppkjøretøy som kjører i oppdrag for fylkeskommunen, samt stille krav om transparens i leverandørkjeden av batteri- og kjøretøyprodusenter.

¹ <https://www.dagsavisen.no/nyheter/verden/rapport-advare-mot-miljoskader-fra-fornybarsatsing-1.1496125>

² <https://www.anskaffelser.no/hva-skal-du-kjope/transport/baerekraftige-batterier>

Symphorien Pombe
Vestland SV fylkestingsrepresentant